

Stilling, han har valgt sig, vil jeg kalde en almindelig Omstændighed; det er Noget, som vil træffes hyppig, der er ikke noget Særegent derved. Derimod vil jeg kalde det en særegen Omstændighed, dersom Forholdene bevirke, at hans eller hans Forældres Kaar blive i høj Grad forandrede. Det er fremdeles en særegen Omstændighed, hvis der f. Ex. tilfalder en saadan Person en Arv eller Formue, som ganske forandrer hans Livsstilling. Det Samme vil være Tilfældet, dersom Forældrene komme i en Livsstilling, hvortil den Stilling, som den unge Mand er bestemt til, slet ikke passer. Jeg har den Tro, at Dvirighedspersonerne — jeg kan gjerne sige: alle — vilde kunne have en Mening om, hvilke saadanne Omstændigheder kunne være, som under særegne Forhold kunne være af en saadan Betskaffenhed, at det maatte kunne forsvares, mod Erstatning ialtfald, at løse Lærlingen fra den Forpligtelse til en langvarig Læretid, der ikke vil være ham til nogen Nytte i Fremtiden. — Det ærede Medlem gaar imidlertid ud fra, at det, der her foregaar, er en Retshandling, der ender med Dom efter Forhør og deslige. Det er slet ikke Tilfældet; det er en ganske jævn Dvirighedshandling, et Dekret efter Skjøn, og det ere vi slet ikke ubekjendte med i vor Lovgivning. Jeg tror, at det er lykkelig det ærede Medlem selv at anføre Exempler. Jeg ser f. Ex. ikke rettere, end at den Nidnighed, som Dvirigheden, i Kraft af en vis Overformynder- eller Tilfynsret, under visse Omstændigheder pver ligesoverfor Spørgsmaalet om, hvorvidt det kan overlades Forældre at beholde deres Børn til Opdragelse eller ei, er en saadan Dvirighedshandling ved Hjælp af et Skjøn, der ligner det foreliggende Tilfælde meget, og endnu større bliver Ligheden, naar man tager de Tilfælde, hvor Forældre have sat et Barn i Pleie ifølge Kontrakt. Jeg kan ikke se rettere, end at den Dvirighedsperson, der er berettiget til at tage Børn fra Forældre, ogsaa maa være berettiget til at tage dem fra Pleieførelse, uagtet de ere hos dem ifølge Kontrakt, og der kommer Dvirigheden til at afgjøre et Forhold, der ogsaa dreier sig om Penge. Det ærede Medlem sagde, at han vidste ikke af, at Dvirigheden kan afgjøre Uenigheder i Pengespørgsmaal ved sit Skjøn. — Det er ganske rigtigt, naar man tager det strikte, men at Dvirigheden kan komme til at afgive Kjendelser og til at tage Beslutninger i saadanne Sager, der kunne have nogen Betydning ogsaa som Pengespørgsmaal, det er dog utvivlsomt, og derpaa afgiver det af mig Nævnte et Exempel. Der er jo flere andre Tilfælde, som den ærede Ordfører bemærkede, hvor Dvirigheden har en vis Nidnighed til, i Særdelsleshed paa Familierettens Omraade, at tage Beslutninger, som ikke ere Domme, men som ere Erklæringer, der hvile paa Dvirighedens Skjøn. Nu kan jeg ikke se, at det kan være saa overordentlig vanskeligt for Dvirighedspersoner at sikkre

sig paa en saadan Maade — ogsaa i de Tilfælde, hvor de ikke selv have særlig Indsigt i disse Forhold — at de ville kunne komme til at støtte deres Skjøn paa ret paalidelige Data. Jeg ser ikke, at der er Noget til Hinder for, at Dvirigheden i alle de Tilfælde, hvor det er Lærlingens forandrede Livsforhold, der begrunde Onsket om Forandring i hans Stilling, kan have et fuldstændig paalideligt Skjøn herom. Hvorfor skulde en Dvirighedsperson f. Ex. ikke kunne se, at de Forældre, der ere komne i Besiddelse af en stor Formue, ikke kunne have Interesse af, at deres Søn i en længere Række af Aar skal lære Stomagerprofessionen? Hvorfor skulde en Dvirighedsperson ikke kunne se, om en Person, der arver en Kapital eller deslige, derefter kunde have nogen Nytte af at lære den Profession, han er anbragt i? Derom kan Dvirigheden som alle andre fornuftige Mennesker have et Skjøn. Der er ganske vist Forhold, hvor Dvirigheden ikke kan støtte et Skjøn til sin egen Betragtning, men hvor den dog paa den anden Side kan i Praxis gaa ganske rolig og betryggende frem. Det vil jo ofte være Tilfældet, at det først efter nogen Tids Forløb viser sig, at en Lærling ikke er stikket til det Arbejde, han er anbragt i. Det træffer f. Ex. maasse ikke saa sjældent, at unge Mennesker, der ere anbragte til en saadan Beskilling, der kræver et skarpt Syn, efter nogen Tids Forløb opdage, at deres Dine ikke slaa til, at de enten ikke have et skarpt Syn, eller at deres Dine ikke ere saa stærke, at de kunne taale Arbejdet. Naar f. Ex. en Lærling er anbragt til Uhrmagerprofessionen, og hans Dine lide under Udøvelsen af dette Haandværk, eller han maasse slet ikke er stikket til at behandle de fine Smaadele, af hvilke et saadant Arbejde bestaar, vil det ofte være Tilfældet, at han maa ønske at komme derfra. I saa Tilfælde søger man en Læges Skjøn, saa faar man Lægeattest. Det kan jo være muligt, at en Stomager- eller Skrubberlærling ikke taaler den bøjede Stilling, i hvilken han maa udføre sit Arbejde. I saadanne Tilfælde faar man Lægeattest for, at det virkelig forholder sig saaledes, at den Paagældende efter sin Legemsbetskaffenhed ikke er stikket til den Profession, i hvilken han er anbragt. Der er jo saa mange Tilfælde, hvor man maa støtte sit Skjøn til saadanne Lægeskjøn; hvorfor skulde man saa ikke kunne gjøre det i dette? Der kan være Tilfælde, hvor en Person kan være aldeles uoplagt til sin Profession, saa at det allerede af den Grund maa være ønskeligt, at han opgiver den. Jeg sætter, at en Person, der skal være Snekter eller deslige, efter et eller to eller flere Aars Forløb viser sig at være uskikket til Professionen. Han kan arbejde, han kan arbejde stærkt, men han kan ikke udføre fint Arbejde, han har f. Ex. ikke Die for, at det passer stærkt sammen osv. Der kan ogsaa være Tilfælde af mere vanskelig Art, hvor det ikke